

REDACȚIUNEA,
Administrația și Tipografia.
BRASOV, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. Manuscrise
nu se retrimit.
INSEURATE se primesc la AD-
MINISTRATIUNE în Brașov și la
următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Duke Nachf.
Max. Augenthal & Emrich Lesner.
Heinrich Schalek. Rudolf Mossé.
A. Oppelka Nachf. Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Eustein Bernat. In Ham-
burg: Maroly & Liebmam.
PRETUL INSERTIUNILOR: o se-
riu Garmond pe o coloană 6 or.
și 30 or. tineri pentru o pu-
blicare. — Publicările mai dese
după tarifă și invocă.
RECLAME pe pagina a 3-a o
seria 10 or. să 30 bani.

„GAZETA“ ieșe în flacăre dî.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe săptămuni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Dumineca 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe săptămuni
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Dumineca 8 franci.
Se prenumează la totă ofi-
ciele poștale din intru și din
afara și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov
Administrația, Piața mare,
Târgul Inuiului Nr. 30, etajul
I: Pe un an 10 fl., pe săptămuni
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 cr.
v. a. său 15 bani. — Atât abo-
namentele căt și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

Nr. 68.

Brașov, Joi-Vineri 27 Martie (8 Aprilie)

1898.

Nou abonament

la

Gazeta Transilvaniei

Cu 1 Aprilie st. v. 1898

se deschide nou abonament, la care
invităm pe toți amicii și sprijini-
torii făcării noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an	12 fl.
pe săptămuni	6 fl.
pe trei luni	3 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an	40 franci
pe săptămuni	20 "
pe trei luni	10 "

Abonarea se poate face mai ușor
prin **mandate postale**.

Administrăția

„Gazetei Transilvaniei”.

Situată în lumină oficiosă.

Este una din problemele biroului de presă din Pestă, condus și inspirat din partea guvernului, de a da tonul la diferite ocasiuni pentru presa guvernamentală din teră.

Așa și acum în ajunul Pasilor gregoriane, „Corespondența de Pestă” dă celoralte foi nota cu diapasonul oficios. E vorba de a zugrăvi situația actuală în colorile cele mai favorabile guvernului și nisuințelor sale și în cele mai prietenoase și seducătoare pentru cetele flămândilor, cără se cuprind în numirea „majoritate”.

Ce vedem astăzi? — intrăbă oficiosii dela amintita corespondență, și-și dau ei însăși următorul răspuns: Vedem elemente, cără năvălesc din toate părțile asupra societății și a ordinei existente... Negră reacționare își ridică judecător capul și cutză de

a-se afirma în camera ungă... Nisuințele particulariste bat cu o energie grozavă la porțile camerei și cer să fi ascultate și recunoscute, chiar cu periculul de a se prăbuși statul. Si după toate acestea mai vine și socialismul și amenință totul cu nimicire: ordinea legală, societatea, statul și biserică, proprietatea și credința...

Si acum văd, cea mai interesantă, avertizare, care se arată mai întâi ce se întânește acelor „elemente subversive” er apoi se arată, că sunt problemele viitorale ale guvernului actual.

Acelor elemente subversive, dice oficiosul, li se opune monarchul constituțional, care îngrijesc pentru susținerea ordinei și pentru asigurarea viitorului statului; de regele este alipită, în credință leală și devotament patriotic, majoritatea națiunei și trimite reprezentanții ei spre scutul și apărarea țării și aceștia îrăsăi își concentră încrederea în guvern...

Ce tablou mișcător! Ar crede omul, că guvernul unguresc este adițional mai de invidiat, decă n-ar sci cum să lucru în adevăr cu „încredere” și cum cu reprezentanța constituțională; decă n-ar sci cum s-au făcut alegerile și cum „majoritatea națiunei” să cimenteze cu cele trei milioane.

Dér calea valea ou acăstă preținsă încredere, ce o dău mameleuci guvernului. Cum rămâne însă cu credința leală și cu devotamentul patriotic, când se reclamă numai pentru acea majoritate a națiunei, care bine scim, că este numai o fracțiune din populația țării întreit mai numerosă, numai o partidă, o clică chiar în sinul poporului maghiar? Ce strălucire vor să dea guvernării coronei St. Stefan, când afirmă atât de îndrăsnet și obraznic, că acele virtuți cetățenești ale fidelității și ale patriotismului se găsesc

numai pe partea fracțiunii celor dela putere, cără nu reprezintă nicăieri a treia parte din populația întregă a statului?

Dér să vedem ce probleme mari pentru viitor își atribue mai departe guvernul Banffy prin graiul oficiosului său. Noi, dice, „Corresp. de Pestă”, avem să ne păstrăm curată și clară credință nostră către rege și avem să ne întrepunem pentru viitorul monarhiei; în lupta de impăcare (?) cu Austria să avem în vedere, că stăm față cu nisice frați, de cără nu trebuie să ne despărțim.

In fine dice: trebuie să învățăm din trecut, dela un Deak, că Ungaria și Austria sunt avisate una la alta și că numai cu tendințe conciliante se pot ține la olaltă. Avem să dovedim în prezent regelui, că punctul de gravitate al monarhiei este în capitala Ungariei, pentru viitor trebuie să facem ca moștenitorul tronului, asupra căruia nici-astră atenționează acum de cînd, să aibă o părere căt mai bună și o stimă căt mai mare de națiunea maghiară și de importanță ei politică.

Așa-dér la toate se găndesc guvernul lui Banffy când se resfăță la rađele increderei monarchului și ale

„majorității națiunei”, numai la împăcarea cu popoarele dinăuntru țării nu se găndesc. Si totuși acăstă este și rămâne cea dintâi și cea mai capitală problemă dintre toate.

Dér cine e mai mult de vină, decă este așa, decă „majoritatea națiunei” trece cun suris suveran peste gravamenele popoarelor nemaghiare? Desigur că tot numai acestea, numai lipsa de energie a lor în luptă pentru căștigarea drepturilor și a respectului ce li se cuvine.

Conflictul ispano-american.

Scirea despre o intervenție a Papei pentru evitarea răsboiu ispano-american, se adeveresc.

Se telegrafează din Madrid, că Spania s'a adresat la marile puteri cerând bunele lor servicii și în același timp a cerut și intervenția Papei. Se crede, că acăstă intervenție se mărginesc numai la o mijlocire pentru dobândirea unui armistițiu cu insurgenții cubani.

Pressa liberală din Roma se pronunță în mod favorabil acțiunii întreprinse de Papa pentru susținerea păcii. Organul Vaticanului „Osservatore Romano” nu s'a pronunțat încă, dér publică toate scirile privitore la acțiunea Papei fără de nici un comentar. Tot ce a spus acăstă făcie este asigurarea, că conflictul ispano-american a intrat într-o nouă fază despre care nu se poate scrie ce rezultat va avea.

Se asigură, că guvernul spaniol a primit mijlocirea Papei numai sub condiții, ca onoarea și integritatea teritorială a Spaniei să rămână neatinsă. Décă Papa ar propune armistițiu în insula Cuba, acesta ar trebui să fie cerut chiar de insurgenți.

In ce privesc atitudinea președintelui republicei nord-americane, scirile sunt contradicțioare. Unele spun, că Mac-Kinley ar fi luat el însuși inițiativa pentru intervenția Papei în cestiunea cubană. Altele spun, că el n-ar fi tocmai dispus de-a primi acăstă intervenție. O telegramă din Roma a diariului „Tempo” din Paris spune, că Mac-Kinley ar fi spus, că nici el, nici altul nu va pute să delăture reuă impresiune, ce ar face-o intervenția Papei asupra poporului american, care în cea mai mare parte este protestant. Mac-Kinley se fi adăus, că el va face tot posibilul spre a împiedica răsboiul, dér nu poate să se opună sentimentului poporului, care vră indepență insulei Cuba, pentru ca crudimile ce se săvârșesc acolo de trei ani, se inceteze.

O altă telegramă din Madrid cu data de 5 Aprilie constată, că Mac-Kinley încă n'a primit intervenția Papei, și acăstă se consideră ca un semn rău. Tot-odată afirmă, că cercurile militare spaniole sunt în contra unui armistițiu pe insula Cuba.

*

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Cum s'a distins batalionul I grănităresc năsăudean

în anii 1848/49?

De

Virgil Sotropa.

5. La Seghedin. Ministrul Mészáros. Poruncile Baronului Berchtold.

(Urmare.)

In 14 August batalionul pausă în Beba, însă nu de tot în linie, căci temându-se soldații și aci de tradare, său de alte eventualități, — hotărîră să plece imediat spre Deva. Astfel compania de companie, sub comanda căte unui suboficer, se adunară înaintea cartirului comandanțului, voind să ia cu sine steagul. Numai vorbele cele blânde ale oficerilor, și mai ales ale sublocotenentului Eugen Borcocei — care chiar în acea zi facea serviciul de inspectie — putură liniști spiritele, și putură îndupla pe soldați să se reintorce pe la cartirele lor.

Tot în ziua de 14 August sosi în Beba raportorul militar al ministerului de răsboi maghiar, colonelul Márziani, care publică batalionului, — eșit afară din localitate — cel mai nou ordin, după care batalionul avea să plece peste Seghedin la Pestă, în garnisonă.

După amădi mai sosi apoi în Beba comisarul ministerial maghiar Pava Vucoveci — mai târziu ministrul de justiție maghiar — care aduse cu sine un ordin dela locotenentele-mareșal Piret, comandantul general din Timișoara. In acel ordin Piret, pe baza informațiunilor false, ce promise, înfruntă pe majorul Pop, că pentru ce cîteva luni a lucrat contra ordinului comandanțului de corp Berchtold; apoi îl amenință cu legile martiale și apelând la onoarea sa militară, îl provocă să plece la locul destinației.

Tot comisarul acesta împărtașă apoi și soldaților, că déca batalionul va persista pe lângă propusul său, atunci în decursul marșului se va da foc asupra lui din fortăretele Arad și Timișoara și va fi desarmat.

Afără de acăstă majorul Pop mai primi încă un al treilea mandat dela co-

lonelul Kiss, comandantul brigadei din Beceș, cherecul mare — care încă era îndreptată contra Sérbilor și Croaților. In acel mandat Pop de asemenea era tras la răspundere pentru rezistența batalionului.

In urma atâtă poruncă, își poate închipui orice, în ce stare critică și în ce confuzie era adus atât batalionul nostru grănităresc, căt și comandantul lui, majorul Leon Pop, care desigur abdisese dela comandă, totuși era făcut responsabil pentru toti pașii batalionului.

Soldații grănităresc nu voiau de loc să credă, că ei nu vor fi duși la Becea vechi, ci în garnisonă la Pestă, și numai după repetite asigurări din partea colonelului Márziani, și pe garanția sa personală*, apoi la stăruințele neîncetate ale comisarului maghiar, ale majorului Pop și ale oficerilor, putură fi înduplață să se întoarcă la Seghedin. Faptul, care influență însă mai mult asupra grănitărelor, ca să se întoarcă din calea apucătă, a fost, că Maghiarii puseseră în Seghedin mâna pe cățăva feciori din batalion, cără, în frunte

cu conducătorul lor Ordace, ducând cu sine căi majorului Pop și ai căpitanului Petrezevici, sosiră numai târziu în urma batalionului, dela Oradea-mare la Seghedin.

7. Érășii la Seghedin, apoi la Văț, Pojunk și Leopoldstadt.

Încă în presă dîlei de 15 August, la 8 ore, batalionul și pleca la drum dela Beba îndărăt spre Seghedin. Soldații însă mergeau fără supărăt,ici-coleau descărcau căte-o pușcă, și vădând astfel oficerii batalionului, că soldații se întorce fără dispuș, apucără înainte călări și în trăsuri, lăsând batalionul de capul său. Grănitării noștri, amărăti în suflet și adene măhnăti, își continuă marșul năpte neintrerupt.

In diminea dîlei de 15 August, la 4 ore, sosi batalionul înaintea Seghedinului, la tărmurul stâng al Tisei, unde, reluat majorul Pop comanda batalionului, soldații se îmbarcară într'un remorcher și în două sălupe, cără steteau gata, și fură transportați pe Tisa în sus, la Solnoc, unde ajunseră în 16 August, la 1 óră după amădi.

Imediat după sosirea aci feciorii batalionului fură aşedați în vagonele căii fe-

* „Foiu pentru minte etc.” Nr. 37 din 1848.

Din America sosesc scirii mult mai răsboinice. Pregătirile de răsboiu în Statele-Unite se continuă pe o scară mare. Din Washington se anunță, că deja s-au trimis corăbii la Havannah spre a duce de acolo pe consulul general american Lee și pe toți funcționarii consulatului. Toți Americanii voiesc să părăsească Cuba.

New-York Herald publică o depesă din Washington în care se dice, că toți cății cunosc mesagiul lui Mac-Kinley, în cărui răsboiu e neincurjurabil. Limbagiul mesagiului se dice, că este aşa de aspru, încât continuarea raporturilor diplomatice apare imposibilă.

Diarul „Post” afișă din Washington, că mesagiul lui Mac-Kinley va espune, că Spania a dovedit deplină incapacitate în guvernarea Cubei, că comerțul american a suferit mari pagube și că esistența posesiunilor americane se amenință prin stările de față. Mesagiul mai face responsabilită Spaniei pentru catastrofa încrucișatorului „Maine” și ar da să se cunoască, că numai o intervenție armată poate să restabilească ordinea și pacea. Mesagiul ar fi identic cu o declarare de răsboiu, căci dice, că Statele-Unite vor sista tot negocierile și nu vor primi nicăi o mijlocire.

Vom vedea, dacă se vor confirma aceste sciri.

Intr-oareea sunt mulți și în America, cări pledeză pentru pace. Multime de bancheri și Reuniuni americane au adresat membrilor Congresului și președintelui Kinley depesă, în care se răgă de ei să sprijină o politică întelită și pacifică, er „Corespondența Politică” vorbesc și de-o mijlocire a marilor puterii între Madrid și Washington.

Sorțea Rutenilor în Ungaria.

Starea materială decădută la care a ajuns adăi poporul rutén din Ungaria a desăptat interes și compătimire chiar și în presa din străinătate. Diarul „Münchener Allgemeine Zeitung” publică din pena unui corespondent al său un articol, care ne dă cea mai tristă iconă despre marea miserie în care găsește bietul Rutén. Eta ce dice între altele corespondentul făcie germane, anume trimis în părțile Marmăției, ca să facă studii asupra vieții și modului de traiu al populației din acăstă parte a țării.

„N-am venit cu speranțe mari în țara coroanei St. Stefan. În diferite rânduri am fost informat despre miseria infiorătoare a Rutenilor din Marmăția nordică, care stă în flagrantă contradicere cu „umanismul” guvernului maghiar. Nu pot fi uman un guvern, care și închide ochii dinaintea unei miserie atât de mari!”

„Domne Sfinte, căte altele se mai pot întâmpla în acea țară, dacă chiar și în fața unor stări atât de barbare, cei dela stăpânire își închid ochii. În călătoria mea

rate, numai de curând deschise, spre a fi transportați la Vat, deoarece conform contră-ordinului ministrului de resbel maghiar, batalionul i-se destina acum ca garnisonă Pojunkul, și nu Pestă, după cum îl asigurase colonelul Márziáni.

La 10 ore noaptea ajunse batalionul în Vat și trebuia să petreacă noaptea sub cerul liber în piță principală a orașului. Numai cătră diuă cu fost incuartirat soldații, cări au acăstă ocazie să căpătară cea dintâi măncare caldă după 48 ore.

În 17 August la 11 ore înainte de amădi feciorii se urcară pe un vapor, trecând pe Dunăre în sus la Pojunk, unde sosește în 19 August, la 4 ore după amădi.

Aici, lângă tărmurul Dunărei, s-a întîmpinat batalionul de oficerul de proviantă, sublocotenentul Yasa Stoicovici, care raportă majorului Pop, că la ordin mai înalt, soldații grăniței își vor căpăta menajea în casarmă, dăr mai întâi batalionul va fi trecut în revistă de Eselența Salocotenentul-mareșal conte Lamberg.

(Va urma.)

de studii, ce am făcut’ în Galia și Bucovina m’ am întîlnit adesea-ori cu Ruteni din Ungaria, cări sunt muncitorii bunii și de incredere. I-am întrebăt, că de ce umbără în depărtări așa de mari după muncă? Mi-a răspuns, că la ei domnește stări grozave. Mult mi-au vorbit despre aceste stări, însă când m’ am înfațisat în mijlocul lor în Ruskova, Rus-Kirva și Rus-Polyana, am văzut și am audit acolo ironia tuturor dorințelor mele tainice.

„Deja în decursul drumului am văzut (în doric iernii) copii *desculți*, er pe lângă șoseaua de teră am întîlnit vre-o 200–300 muncitori, cări tăiau lemne și dintre cari abia 10–15 aveau cămașă pe ei; ceilalți n’aveau decât subpantaloni, er *dela brâu în sus erau goi și munciau astfel pe un frig teribil*. In totă Europa centrală numai în Ungaria poți vedea așa ceva!

„La întrebările mele, că de ce nu portă și altă îmbrăcăminte, mi-a răspuns că-s scumpe, er când am întrebăt pe femeile rusnece, că de ce portă cămașă tăiată în două peste piept și umeri — mi-aqis: „când ni-se rup cămașile pe piept, întorcem partea de către umăr spre piept și o petecim; astfel o cămașă ne ține 5–6 ani”. Femeile rusnece portă pălării de paie bărbătescă, căci năfrâmi n’au din ce să-și cumpere...

„Rutenii n’au animale de casă, fiind că nu pot să le țină. Locuri de păsună nu posed pe aci decât Jidanii, cări le arădă dela erar, și le subarendă numai cu decese prețuri. Pentru păsunatul unei vaci se plătesc 15 fl. și pe de-asupra cinci dile de lucru Jidanului. Ca și păsunatul, așa și pământul arător a ajuns cea mai mare parte în mâna Jidanilor, cări sug poporul fără cruce”...

Din Camera română.

— Interpelarea d. Delavrancea. —

In sedința de Sâmbătă 21 Martie st. v. d. Delavrancea și-a desvoltat interpelarea adresată primului-ministrului în cestiunea ofițerilor români la Brașov.

D. Delavrancea, după o scurtă introducere, întrebă, că dacă visita ofițerilor români la Brașov s-ar fi petrecut sub negru reacție, cine ar fi fost cel dintâi, care ar fi protestat în contra acestei „trădări de patrie”?

La Senat d. Costescu-Comăneanu a interpelat în acăstă afacere și e de datoria Camerei să o discute și ea. S’a quis în Senat, că acea serbare a ofițerilor a fost organizată și primul-ministrul a răspuns: „Ei, și, organizată să fi fost, ce-i cu asta?” și primul-ministrul a găsit, că asemenei serbări sunt effluxul relațiunilor amicabile dintre România și Ungaria.

Oratorul nu crede, că cineva să fie multămit cu acest răspuns. Cum? Crede primul-ministru, că cele $3\frac{1}{2}$ milioane Români de dincolo nu mai sufer nimic; că pușcările nu mai sunt pline de Români și că „acei popor de rassă asiatică”, cum spunea d-l Sturdza odinioară, „nu mai amintă pacea Europei”?

Un organ amic al d-lui Sturdza, „Tribuna” din Arad, vorbind de visita dela Brașov spune, că România jelesc. Prea multe banchete, d-le prim-ministru, banchet la Iași, Craiova, la Capșa, prea benzettuit și România jelesc (Applause).

Oratorul revine asupra entuziasmului său trecut în cestiunea națională și dice, că va arăta deceptia încercată adăi (Applause). Cum vorbia d. Sturdza odinioară „ca un vechi bărbat de stat”. Spunea atunci, că nu trebuie să ne temem de a vorbi în cestiunea națională, ea trebuie să fie arma tuturor și că cel ce ar îndrăsni să spună, că nu este cestiune națională, un blâstêm să arăda dela o parte la cealaltă a țării (Applause sgomotose).

„Se sugrumată o treime a nemului nostru” dicea d. Sturdza la Orfeu, „și treimea sugrumată strigă la cer de durere. Eta cestiunea națională”. Ei, bine, treimea acăstă nu sufere și acuma? Credeți, că cu căteva pahare de şampanie închinată între ofițerii

la Brașov, a căzut cortina peste tragedia de dincolo?

Ce soluție a dat d. Sturdza în acăstă cestiune? A dat o soluție, a emis teoria „samsarului cinstit”. Trebuie să ne căim mult timp pentru naivitatea ce am avut’o, când am crezut, că d. Sturdza poate face ceea ce a făcut Bismarck la Congresul din Berlin (Ilaritate).

A vorbit d. Sturdza atunci și de tripla alianță și spunea, că România nu poate face parte dintr-o constelație unde sunt și Ungurii, până ce abisul ce ne desparte nu va dispărea. Ei, bine, cu căteva potire de şampanie aceste abisuri nu se pot umple (Applause furtunose).

Ce se face adăi cu doctrina de atunci a d. Sturdza? După o astfel de doctrină vine o tacere mormântală, vine desgustul, desilusionarea. Acum d. Sturdza tace, nu răspunde la nimic. Ei, e foarte ușor să răspundă tacend (Ilaritate).

In discursul său dela Orfeu, d. Sturdza băga în cestiunea națională patima personală; d-sa, care răvnă par că se ridică de asupra întregei Români pentru a o conduce, vorbia în numele partidului național-liberal și la Orfeu spunea, că cei ce au intrat în *țară* din Seghedin n’au ascultat de sfat să nu între și au urmat după impăratul să, elor dela Peșta și a celor din Tera și nănescă!

Spuneți, dice d. Delavrancea, dacă putea folosi cestiunea națională, că d. Sturdza a denunțat la Orfeu pe toți aceia, cări au ajutat mișcarea națională de peste munți? O impresiune durerosă a făcut acăstă. In problemele mari de esență națională nu se ridică numai căpătina unui pitic. Pe calea apucată vom merge din umilință în umilință (Vii applause).

Am fost acuzați de irredentisti și am trebuit să ne aperăm contra acestei acuzații. Am venit apoi noi liberalii la putere. Atunci am avut o impresie fericită, că d-l Sturdza a devenit prim-ministrul; credeam, că venirea la putere a unui om cu o doctrină așa de măreță în cestiunea națională, care a făcut nemernici în Senat pe miniștri conservatori pentru că nu se fac „samsari cinstiți” în cesta națională, era un triumf pentru noi!

Dér ce se întâmplă? După 7 dile, la 13 Octombrie, d-l Sturdza se duce la Iași și rostesc un discurs, spunând, că cestia națională e netedă și lămurită. Avem să ne abținem cu toții dela orice act de agitație și de amestec în afacerile interioare ale Austro-Ungariei. Un ministru conservator a spus că triumf, că acăstă notă din discurs a fost făcut în cancelaria unei puteri străine și impusă primului-ministrului (Applause).

Întrăbă mai departe, că ce să schimbă dincolo dela 1894 și până adăi? Să schimbă ceva. D-l Sturdza tot prin diplomatică sa, a adus vrăjba între luptătorii de dincolo. Au fost oameni, cări au simțit, că condamnații, cări vor ieși din temniță se vor sfâșia între ei. Să pretinsă să li se impună o comisiune de control cu sediul la noi, asupra direcției qiarului. De aci s’au sfâșiat. Peste căteva luni s’au văzut scenele triste din redactia qiarului din Sibiu, când s’au sfâșiat drapelul lor, când s’au divisați în două comitetul național.

Si pentru că acei, cări se sfâșiaseră să nu-și dea mâna mai târziu, să săpat un abis: să creață o nouă gazetă la Arad și să se sămănat desunirea acolo, unde nu trebuesc două, drapele (Applause sgomotose).

Eta ce se schimbă peste munți. Încolo totul e în aceeași stare. Este măcar un semn, că se va lumina o rădă și pentru aceia cără zac în întuneric? Am datoria adăi de a regreta, că am dus răsboiu așa de mare în contra lui Lahovari pentru puținele cuvinte, ce le-a spus.

Din cele trei boerii, ce s’au creat și în partidul liberal, — continuă d-l Delavrancea — din boeria numelui, din boeria aurului, plutocratia (calicu de acum trei-deci de ani devenită adăi milionară) și din a treia boeria, care se rezumă în formula: „trebuie să fiu, fiind că am mai fost, nu pentru că am meritat să fiu”, din aceste trei boerii, neînsoțite de capacitate, a eșit

domnia mediocrităților, mediocrația (Applause prelungite).

Tot ce se sprijinesc pe acăstă mediocrație, se prăbușesc; ea își are maxima: după denea diluiu. Ea vrea adăi să trăească! Ea n’are acele perspective, cări se deschid în viața unui popor. De aceea când în mâna mediocratului cade o cestiune mare, el o tracteză ca un lucru de nimic, el n’are cîntarul intelectual de a deosebi cestiunile măcar de adăi pe mâne, necum cestiunile care nu pot inceta decât odată cu poporele (Bravo! Applause repetite.)

Cestiunea națională nu sufere, când avem complotul tăcerii? Nu sufere când „vechiul bărbat de stat” nu se mai face „samsarul cinstit”? Nu sufere acăstă cestiune națională, când nu se dă dincolo ceea ce admit chiar diplomații unguri, că poate să se dea? (Vii applause.)

Sub impulsurile luptelor massele s’au asociat la cestiunea națională. Unde sunt acele întruniri publice la care lumea venia cu entuziasm? Ce voiți să faceți din generația tinere de adăi? Voiți să aruncați în scepticism? Merg adesea și contradicerile, dăr când te contradici în cestiunea cea mai mare; nu e că tu și pierdi credul, dăr generația își pierde ilusia. (Applause sgomotose.)

Sunt sperante și iluzii de adăi pe mâne și pe timp mai îndelungat, sunt însă speranțe și iluzii cări durăză cătă durăză un popor. Cred, că cestiunea națională face parte din acele speranțe și iluzii, care nu trebuie să inceteze niciodată. Cu tacere, cu meșteșuguri nu se hrănescă însă speranțele unui popor.

Spuneți măcar ceva măngăitor pentru generația tinere. Atăi fost acuzați, că distrugeti entuziasmul unui nem întreg, răspundeti ceva.

Ministrul-președinte Sturdza răspunde d-lui Delavrancea, dicând că totă interpellările ce i s’au adresat pâna acum, au avut de scop să-l pone grăvescă pe d-sa, er în timbul din urmă scopul lor este obstrucția în contra budgetului. D-l Delavrancea a ținut un discurs frumos și a căutat să ne zugrăvescă, încă lumea ar crede, că suntem cei mai răi omeni. Întrăbă de ce a căutat d-l Delavrancea în 1895 după discursul dela Iași?

Venind la cestiunea visitei ofițerilor la Brașov d-l Sturdza dice, că dacă au mers ei acolo n’au sentimente românescă? și comandanțul, care i-a lăsat să mărgănu, nu e și el patriot?

Dice, că Delavrancea și tovarășii săi nu cauță numai desbinări în sinul celui mai mare și mai puternic partid din țară, și d-lor mai vor să ne pună în conflicte cu celelalte țări europene.

Cum se potrivește discursul de astăzi al d-lui Delavrancea cu faptul, că d-sa a votat în contra legii instrucțiunii, care e tot o cestiune națională. Si fiind că a combătut-o, ar fi nu o naivitate, ci o nemernicie din partea vorbitorului (Sturdza), ca să-i răspundă într-o cestiune atât de subțire ca cestiunea națională (Applause din partea majoritatii, protestari din partea opozitiei).

SCIRILE DILEI.

— 26 Martie v.

In memoria profesorilor decedați dela scările medii române din Brașov. Diua de eri a fost dedicată din partea scărilelor noastre medii memoriei celor trei-deci de profesori decedați ai acestor scările. Dimineața după orele 8 tinerimea scolară împreună cu corpul profesorilor se adună în sala cea mare a gimnasiului, unde d-l profesor D. Flădărășanu țină o frumoasă și potrivită esortăție, îndemnând tinerimea la recunoștință față cu memoria bărbătilor, cări au muncit pentru crescerea ei. De aci la orele 9 tinerimea în frunte cu standardul scărilei, urmată de corpul profesorilor, plecă la biserică S-lui Nicolae, unde s’au oficiat săliturgia și un parastas solemn într-o memorie decedaților profesorilor. Parastasul a fost oficiat de protopopii I. Petric și V. Voina, de preotul Dr. V. Saftu și diaconul I.

Priscu. Cântările liturgice și respunsurile funebrale le-a executat corul studentilor sub conducerea d-lui profesor da cântări Timotei Popovici.

Punctul culminant al serbarei de eră l'a format însă discursul comemorativ al d-lui profesor Andrei Bârseanu, ce s'a tînuit după amîndoi la 3 ore în sala festivă a gimnasiului. D-sa nă-a vorbit despre regretul scriitor și profesor de odinioară al acestor scăole Ioan Lăpădatu, dela a căruia mórte s'au împlinit eră 20 de ani. Discursul a fost împărțit în două părți. În partea dintâi, pe lângă o descriere a persoanei lui Lăpădatu, făcă biografia și arăta eminențele lui calitate ca profesor, ca conducerător al societății de lectură, ca membru valoros al societății române în genere etc. Tabloul, ce nă-a prezentat d-l Bârseanu, a fost fără viu, în unele părți chiar mișcător, reîmprospețând momente din viața lui Lăpădatu „ca și cum l-ar vedea înaintea ochilor“. În ce privesc ideile lui Lăpădatu, d-l Bârseanu îl găsesce mai mult inspirat de poetul Andrei Mureșanu, de Bolintineanu și de Alexandri.

In partea a doua a discursului, a și probat' acăsta, citând și analizând mai multe scăreri în prosă și poesiă ale lui Lăpădatu. Partea acăsta a discursului a fost încă și mai mișcătoare ca cea dintâi. Tonul oratoric, cu care d-l Bârseanu a cedit poesile și scăreriile în prosă, atât de bine alese și de actualitate ale lui Lăpădatu, a mărit efectul, care să-a ajuns culmea cu deosebire în partea, unde ne-a vorbit despre mórtea lui.

Discursul a durat aproape două ore. Publicul și-a manifestat multămirea prin cele mai vii aplaude la adresa d-lui Bârseanu. De regretat e numai, că și de astădată public a fost puțin, din care caușă suma adunată pentru procurarea unui portret al lui Lăpădatu pe séma scăolelor abia déca a trecut peste 30 fl.

Cursul de pomărit din Turda, care s'a deschis în 27 Martie, s'a încheiat alătări, în 5 Aprilie n. După cum ni-se comunică, la curs au luat parte 19 învățători, între cari 9 Români. Din comitatul nostru, al Brașovului, a fost d-l Ananie Boldor, învățător confesional în Codlea; din comitatul Făgărașului George Ciocan, învățător de stat în Cuciulata; din comit. Sibiului Teodor Murgău, învățător în Lancremi; din comit. Tîrnavei mică învățătorul conf. Muntean din Cucerdea română; din comit. Hunedoarei Gavril Moș, învățător comunal în Rîu-alb; din comit. S.-Dobăca Ioan Dragomir învățător în Surduc; din comit. Turda-Arieș: Demetriu Găsea învățător de stat în Grind-Cristur; din comit Bistrița-Năsăud R. Desuianu și G. Romanescu, învățător communal în Monor. Esamenul s'a tînuit în 5 Aprilie în prezența comisarului ministerial Stefan Molnar. Învățătorii români totuși au reușit parte cu „bine“, parte cu „fără bine“ După cum ni-se spune, ei au fost tractați atât din partea superiorilor, cât și mai vîrstos a colegilor lor maghiari fără prevenitor. — Caracteristica a timpului!

Furtuna cu plăie și zăpadă, ce a băntuit dilele acestea pretutindeni, a făcut multă stricăciune în diferitele părți ale țării. In urma ploii și a zăpedii, ce a căzut, apele au eşit în multe locuri din alvia lor inundând teritoriul estinse și amenințând încolo cu pericol. Mai primejdiosă a fost esundarea Crișului, care a intrerupt comunicația pe calea ferată dintre Arad și Brad. Mureșul încă a început să crească și să amenințe cu esundare. — Furtuna, plăie și ninsoreea a băntuit și în străinătate. Din multe părți se anunță zăpedi mari și esundări de riuri.

Oficiu postal jăfuit. Duminecă sera oficiul postal din Akna-Sugatag a fost jăfuit de nesce făptuitor necunoscut, care au furat 330 fl. în bancnote.

Tren căzut în apă. Din Serajevo se scărea despre o mare catastrofă, ce s'a întemplat între stațiunile Caspe și Flix. Trenul, care circula pe acăstă linie, a deraiat și a căzut într-un riu. Multe persoane au fost rănite. Detalii lipsesc.

Trădători chinesi. În depărtatul Orient, pe piscul portului Arthur fălfăie falnic drapelul rusesc. În curând și Germania își va arbora standardul în Kiao-Chau, ér Englesii încă se pregătesc din răspunderi, să-i infișe stégul în vre-o parte a Chinei. Fiș „imperialul ceresc“ privesc triste invaziunea străină, și pe când marele domn al palatului de porcelan din Peking s'a văzut să-lit a subscrive contractul de arendă cu Muscalul, patrioții chinesi văd în totă afacerea acăsta o mare trădare. Din Tieu-Ciu se scrie, că un membru distins al oficiului censorilor chinesi a îndreptat o adresă către împăratul Chinei în care acuza întreg *chiung-li-jamen* ul (oficial de externe) că s'a lăsat a fi cumpărat cu bani russesci. Suma, ce ar fi primit' intrece *dece milioane de tae*. Singur Li-Hung-Chang ar fi primit un milion și jumătate. Censorul chinez cere cercetare și declară, că e gata a lăsa să-i se taie capul, déca se va dovedi, că Li-Hung-Chang nu e vinovat.

Impărțirea Chinei.

Câteva din marile puteri europene s'au aruncat asupra Chinei, cum s'aruncă ulii asupra unui cărd de vrăbii. Rusia și-a luat deja prada, două din *chiung-li-jamen* i însemnate porturi ajungând pînă o aşa-ișă „convenție“ în mâinile ei.

Din pricina acăsta Anglia s'a cam supărat pe cei din „împărația cerului“ și a început și ea să strîngă în pînjeni pe bieții Chinesi. I-a silit să-i dea și ei prada cuvenită. Décă Rusia și Germania au primit bucătura lor din pradă, de ce să n'o primescă și ea pe ei?

In camera comunelor din Londra primul lord al tesaurului Balfour a făcut în ședința dela 5 l. c. o lungă expunere asupra *cestiunei chineze*. El dise între altele, că guvernul englez audînd despre convenția ruso-chineză privită la Port-Arthur, a propus Rusiei să renunțe dela ocuparea acestui port, căci Anglia se obligă să luce în posesiunea sa nicu un port din golful Pecili. Rusia însă a refuzat acăsta propunere. In urma acăsta, dise Balfour, Anglia a mijlocit să-i se dea portul Wej-Haj-Wej pe lângă condițiile în cari i-să dat Rusiei Port Arthur. Poziția portului Wej-Haj-Wej în golful Pecili dă Angliei posibilitatea de a impiedica o domnișă particulară europeană asupra Chinei, ér „tendința Angliei este să se păstreze pe căt se poate integritatea Chinei“.

Pe urmele Rusiei, Germaniei și Angliei pășesc acum și Franția. Ea încă vrăsă și asigură o poziție însemnată în China. Franția a pretins dela China să-i cedeze în apropiere de Fu-Chau o poziție de mare importanță, de unde să poată și domina, împreună cu celelalte puteri, asupra comerciului. O telegramă din Shanghai asigură, că China ar fi acceptat totuște pretensiunile Franciei.

Gazul hydric.

Brașov, 4 Aprilie n.

(Fine.)

Gazul hydric nu avea putere de iluminat, până ce nă-a inventat Auer lampa sa, care adă atât este de generală, încât o cunoșcem fiecare; nu avem decât să ne oprim înaintea unui felinar de stradă și să o privim. La lampa aceasta tot ce nu vedem la alte lampe de gaz aerian este, că flacăra e prinsă într-un sac (compus din cenușe de magnesiu), care sac în urma fierbințelei celei mari a flacării devine și el incandescent și să intărescă puterea luminătorie a flacării. Gazul hydric în o lampa Auer dă o lumină cu mult mai tare decât a lumina, pe care o cunoșcem cu totii, a gazului aerian. Temperatura flacării gazului hydric este foarte înaltă, déra cu totuște acestea, tăria de încăldire nu este atât de mare, și că sacul de muselină al lampei se conservă cu mult mai bine decât la lumina cu gaz aerian.

Gazul hydric amestecat cu aer, la aprindere explodă și acăsta se întemplit chiar numai la un amestec de 6—7%, de gaz hydric cu aer, ér la un amestec de

10% de gaz hydric cu aer aprins, arde cu flacără liniștită.

Gazul hydric se poate folosi și la încăldit, fier, făurărit etc. numai trebuie să sobele să fiă anume făcute pentru acesta. El are o calorie cu mult mai mare decât a cărbunelui. Se mai poate întrebui și la motori pentru fabrică.

Am spus, că acest gaz este foarte ieftin și să așa cel mai acomodat mijloc de luminat și încăldit. Să luăm unele date ca astfel să ilustrem cele spuse.

D-l Dr. Karl Jahn a publicat în diarele din loc germane mai multă articulă despre acest gaz, din cari voi lăua unele date. D-sa arată că costă la an diferitele mijloace de iluminare.

	Intens.	Pe an	Óra de
	lum.	1000 óre	lumânare.
Petrolen:			
lampă mare:	80	fl. 44.—	0.05 cr.
„ mică:	4	„ 76.60	0.165 „
Gaz aerian (brasovean)			
flacără simplă:	15	„ 27.18	0.150 „
„ Auer:	50	„ 21.86	0.043 „
Electricitate			
lampă incand:	16	„ 10.—	0.062 „
Acetylen			
flacără simplă:	25	„ 21.60	0.086 „
Gaz hydric			
flacără Auer:	70	„ 14.60*)	0.020 „

De vom face o comparație vedem, că gazul hydric ne dă o lumină de 70 de lumini și care la an costă 14.60 fl. socotit 1000 de ore și să pe o óra de luminare ar veni 0.02 cr. în timp ce gazul aerian costă pe óra de luminare 0.43 cr. Vedem decă, că gazul hydric este pe jumătate mai ieftin, deși unei flacări Auer să trebue de două ori atâtă cantitate de gaz hydric, decât de gaz aerian. O lampa Auer cu gaz aerian consumă la an (socotit 1000 óre) 110 m³ de gaz și 200 m³ de gaz hydric și cu totuște acestea gazul hydric ne vine mai ieftin ca cel aerian.

Cu lumina electrică în nici un cas nu se poate asemăna gazul hydric. Lumina electrică este cu mult mai elegantă și mai bună. Dér luând în considerare, că o lumină centrală cu electricitatea costă cu mult mai scump decât cea cu gaz hydric, și din datele de mai sus putem vedea, că ea costă mai mult decât de trei ori atâtă, ca cea cu gaz hydric.

Am spus mai sus că gazul hydric este foarte veninos; déca vom cerceta putin vom vedea că și gazul aerian nu este mai puțin veninos, și cu totuște acestea sunt foarte rare casurile când să fi murit cineva, năbușit de gaz aerian. Gazul aerian se prepară său din lemn său din cărbuni de petră și să deosebim două soiuri de gazuri ariane, cari să deosebesc în compoziția lor, dér numai în ceea ce privesc procentul. Si gazul aerian conține oxid de cărbune, și după cantitatea lui vom putea ușor stabili gradul cu căt este unul mai veninos decât altul. Acăsta se poate vedea din datele aduse de Domnul Dr. Karl Jahn și anume:

Gaz aer.	Gaz aer.	Gaz hydric
din lemn.	din cărb.	
Hydr. carb	7%	8%
ce lumină		—
H. C ₄	35%	28%
H	32%	4%
C O	26%	6%
N	—	4%
		5%

Vedem decă, că nu cu mult este mai veninos gazul hydric decât gazul aerian. Pericolul era însă că gazul hydric nu are miroș, dér după cum am arătat mai sus adăugându-se la el mercaptan și dă un miroș neplăcut și îl face ca în ceea mai mică cantitate să-l putem simți și printre asta incetează de a mai fi periculos.

Décă vom asemăna capacitatea de încăldit a gazului hydric cu a cărbunelui, vom vedea că la gazul hydric se perde mai puțin căldură, decât la cărbune, și încăldim mai iute ca cu cărbune. Étă ce dice Dr. Karl Jahn:

„In general experientele făcute ne arată că 1 kilogram de cărbune desvoltă 7000 de calorii, din acestea se folosesc pentru încăldirea odăii numai 16%, adeca 1120 calorii. Un metru cubic de gaz hydric desvoltă 2450 calorii dér din acestea se folosesc 20% adeca 2205 calorii. Aceste

*; In aceste cifre e socotit și prețul lampei.

2205 calorii corespund la $\frac{2205}{1120} = 1.970$ kilogram de cărbune. In număr rotund decă 2000 kilograme de cărbune au același efect ca 1000 de metri cubici de gaz hydric sau 1000 kilograme (1 tonă) = 500 de metri cubici și costa 10 fl., cărbunii bună încă 15 fl. socotit gazul hydric cu 3 cr., metru cubic. La noi fiind lemnele ieftine încăldirea cu gaz hydric ar veni mai scumpă decă cea obișnuită. Décă însă vom lua multe alte cheltuieli în considerare, în multe imprejurări, va fi mai ieftină încăldirea cu gaz hydric“.

Avantajul încăldirii cu gaz hydric este foarte mare, mai întâi, că putem încăldi foarte repede și nu avem nevoie de o încăldire superfluă pentru susținerea temperaturii ca cu cărbune, al doilea este mai curată încăldirea cu gaz hydric, și alte multe.

Am spus, că gazul hydric se poate întrebui și la motori. Motori cu gaz hydric sunt puși deja și în practică. Ei au aceeași construcție ca și cei cu gaz aerian. Cantitatea gazului hydric întrebuintată la motor este de două ori să așa de mare ca cea a gazului aerian, déra este și pe jumătate mai ieftină decât a aceluia aerian.

Adă vedem în fiș-care ram al sciințelor reale invențiuni, modificări a aparatelor și invențiunilor celor vechi. Tote acestea se fac numai și numai dintr-un singur punct de vedere, și acesta e cel economic. Ce folos putem avea de o invențiune fiă ea căt de bună, déca este scumpă. Scopul e de a produce bun și ieftin. In Electricitate se lucră mereu de a afila un modus pentru a produce lumina și încăldirea prin ea căt se poate de ieftin. Ce folos că putem produce lumina electrică și încăldi cu electricitate și tote acestea rămân lucruri de lux numai, fiind atât de scumpe.

Cel mai mare concurent pe acest teren s'a ivit, și concurență electricitatea (déra numai în ce privesc punctul economic) și chiar și pe semenii lui, pe celelalte gazuri și acest concurent, este gazul despre care am vorbit mai sus, *gazul hydric*.

prof. Iordan Popovici.

ULTIME SCIRI.

Viena. 6 Aprilie. In cucerile diplomatice de aici se crede, că răsboiul dintre Spania și America nu se poate încunjeta. In Statele-Unite pe totă linia a învins partida răsboiului. Guvernul american refuza orice intervenție din partea puterilor europene.

Madrid. 6 Aprilie. Guvernul spaniol a avisat pe ambasadorul său din Washington, ca îndată ce mesajul președintelui va cere independența insulei Cuba, să plece din Washington. Președintele Kinley a decis să comunice Congresului mesajul său numai Lună.

DIVERSE.

Răsboiul pentru „etc“.... La 1654 s'a întemplat un răsboi din cause foarte caracteristice între Polonia și Suedia. S'a întemplat, că unui nobil polon i-să au părut pré incomode legile patriei sale; el săvîrșind o crimă s'a refugiat în Suedia. Regele polon Ioan Casimir a adresat din pricina acăsta o scrisoare lui Gustav Carol, regele Suediei,

Cursul la bursa din Viena.

Din 6 Aprilie 1898.

Renta ung. de aur 4%	121.10
Renta de corone ung. 4%	99.35
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	119.25
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	100.10
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	122.10
Bonuri rurale ungare 4%	97.35
Bonuri rurale croat-slavone . . .	97.75
Imprum. ung. cu premii . . .	159.75
Locuri pentru reg. Tisei și Segedin.	140.25
Renta de argint austriac . . .	102.25
Renta de hârtie austriac . . .	101.95
Renta de aur austriac . . .	121.65
Locuri din 1860 . . .	143.50
Actii de ale Băncii austro-ungare.	920.—
Actii de ale Băncii ung. de credit.	374 —
Actii de ale Băncii austriac de credit.	254.50
Napoleondori . . .	9.63
Marot imperiale germane . . .	58.75
London vista . . .	120.40
Pisa vista . . .	47.62½
Loc. de corone austriac 4%	102.10
Note italiene.	44.95

Cursul pieței Brașov

Din 7 Aprilie 1898

Banconota rom. Cump.	9.50	Vend.	9.52
Argint român. Cump	9.47	Vend.	9.49
Napoleondori. Cump	9.51	Vend.	9.53
Gălbeni Cump.	5.62	Vend.	5.65
Ruble Rusesci Cump.	127.—	Vend.	128.—
Marot germane Cump.	58.50	Vend.	—
Lire turcesci Cump.	10.70	Vend.	—
S. ra. fone. Albină 5% 101.— Vend.	102.—		

Nr. 5233—1898.

PUBLICAȚIUNE!

Spre scopul înquartirării ofițerilor trecători prin Brașov se caută astfel de dătători de quartire, cari sunt aplecați, ca pe durată de o zi până la 4 săptămâni să pună la dispoziție orașului odăi mobile, corespunzătoare. Însinuările au de a se asculta la oficiul economic orășenesc.

Rebonificarea odăiei locuite de ofițer constă din 35 cr. pro noapte. Paralele acestea se plătesc decursive pe temeiul asociației de quartier subsemnate de ofițer.

Brașov, 30 Martie 1898.

204, 1—2. Magistratul orășenesc.

Medic român în Karlsbad

Med. Univ.

Dr. Romulus L. Crăciun

Medic clinic în spitalul univers. imp. reg. din Viena (clinica Dr.-lui consilier de curte Prof. Neusser). Specialist pentru morburile interne. Medic al asociației pentru îngrijirea studenților morboși din Viena. Protector: Majestatea Sa Impăratul etc. etc.

Ord. din 1 Aprilie până în 1 Octombrie dela orele 6—11 a. m. și 2—5 p. m. în Mühlbadgasse casa „Schwarzes Ross“. 198,2—0.

1—3,208

Nr. 5141—1898.

PUBLICAȚIUNE!

In spitalul civil din loc este de a se ocupa postul vacant al administratorului spitalului. Leafa anuală: 600 fl., 5 metri cubici de lemn, iluminat și locuință liberă.

Reflectanții au de a-și asculta până în 30 Aprilie a. c. subscrizului magistrat petițiile provăduite cu atestatul de botez, cu atestatul de moralitate și asupra oamenitării de până acum, cu atestatul asupre cunoșcerii limbii maghiare, germană și română și în fine cu documen-

tele, că sunt versăți în resortul de computare și contabilitate.

Postul se ocupă de ocamdată pe un an ca probă.

Alesul are să depună o cerere în suma lefei anuale.

Brașov, 29 Martie 1898.

205, 1—2. Magistratul orășenesc.

UN CANDIDAT DE ADVOCAT
Se caută în cîncealăria avocațială a d-lui Dr. GAVRIIL SUCIU în Hateg sub condiții favorabile.

199,2—8.

BERE PILSNER originală

din berăria cu renume universal

„Bürgerliches Bräuhaus“ Pilsen,
se capătă în Restaurația din Casa de Concert,
de Joi în 7 ale lunei c. încolo. Fiecare păhar cu bere
se servește prăspet din butoiu direct din pivă
în arăgiată spre scopul acesta.

Acesta bere în Brașov se află numai la noi.

 Păharu 11 cruceri.

Serviciu solid și cu atenție, precum și bucătărie esențială cu prețuri moderate.

Rugăm on. public de cercetare numărășă,

cu distinsă stință:

GOTTSMANN & SCHMIDT,
restaurateri.

Cel mai mare câștig
în cas favorabil

1.000,000 Corone.

CONSPECTUL
celor **50,000** câștiguri
cel mai mare câștig în cas favorabil

1.000,000 Kronen.

Speciell sind die Gewinne wie folgt eingethellt.

Kronen

1 Prämie mit	600000
1 Gow. à	400000
1 " "	200000
2 " "	100000
1 " "	90000
1 " "	80000
1 " "	70000
2 " "	60000
1 " "	40000
5 " "	30000
1 " "	25000
7 " "	20000
3 " "	15000
31 " "	10000
67 " "	5000
3 " "	3000
432 " "	2000
763 " "	1000
1238 " "	500
90 " "	300
31700 " "	200
3900 " "	170
4900 " "	130
50 " "	100
3900 " "	80
2900 " "	40
50,000 Gew. u. Pr. 13.160,000	
cari se trag în șese clase.	

Loteria a 2-a de clasă reg. ung. priv. se va trage în curând.

Contine:

100,000 și **50,000** losuri originale și câștiguri, prin urmare jumătate din toate losurile specificate în conspectul alăturat, vor fi și la sorti cu șanse de câștig enorme de mari.

La comande trimitem losuri originale cu următoarele prețuri originale: Intregi losuri orig. pentru cl. I. fl. 6—jumătate 3— a patra parte 1.50— a opta parte 0.75 cu rambursă său după primirea sumei. După fiecare tragere primește clientul nostru în data listă de tragere și planul oficial.

Tragerile se fac sub controla regimului reg. ung.

Deosebit noroc,

a avut colecția noastră principală la loteria I de clasă r. ung. în decursul tragerilor (a clasei 1—5) cu câștiguri de 100,000, 30.000, 5000, mai multe cu 2000, 1050, 500, 300 corone, care s-au solvit fericitorilor câștigători.

Demandele pentru losuri la tragerea clasei I și 2-a Lot. de clasă reg. ung. se face că mai curând. Am amintit cu ocazia Loteriei I de clasă că losurile se vor vinde, și nu vom puține să trimite celor ce au comandat în urmă, și am avut dreptate.

Ne rugăm a ni se trimită comandele încă înainte de

15 Aprilie a. c.

că numai așa putem promite lăzire și gură.

A TÖRÖK & Cie
colectori principali
a loteriei de clasă reg. ung.
Budapest, V., Waitznering 4/A.

Vetés ideje: Augusztus és szep-

tember.

Ültetés távolság: 15—20 cm.

Talaj minőség: külön trágyázott.

Mauthner-féle magvak.

Aussaatzeit: August und Sep-

tember.

Pflanzweite: 15—20 Cm.

Bodenbeschaffenheit: Gut gedüngt.

Renumitele semințe

de legumi și flori

a le lui

MAUTNERse capătă în pachete sigilate și provăduite cu marca **oficială** de contraventă „Ursu“ în magazinele mai mari de Coloniale și ferării.

Firma Edmund Mauthner din Budapest, Strada Andrássy Nr. 23 garantă numai pentru conținutul acelor pachete cu semințe **prospete** și **veritabile**, care vor fi provăduite cu numele Mauthner și cu marca „Ursu“, cum se vede din ilustrația alăturată.